

מסורת הש"ס

(א) פירוש הר"ן על משנה
ו ע"י לעיל (ח';
(ב) מוספתא פ"א (ע"ש)
מזיר לב. ע"י (נ' ו"א
(ג) ברכ"ש (א) (מסכת ד"א
(ד) ג"א בנדרים,
(ה) בנע"י הג"י ברומה
(ו) עמ"א וכו' (בר"ר
(ז) יעקב"ל נג: אבות פ"א
(ח) וע"י ב"מ נט:
יחיאל שלום דביטור דרבי
טסחא וכן סימן טסחא
הטור בא"ח סימן ר"מ,
(י) לעיל (ח' ד"ה מוסתין)

תורה אור השלם

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם
אֲל תִּירְאוּ כִּי לְבַעֲבוֹר
יָסוֹת אֲתֹכֶם בָּא
הָאֱלֹהִים וּבַעֲבוֹר תִּהְיֶה
רָאֲתוֹ עַל פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי
תַחֲטֹאוּ: שְׁמוֹת כ טו !

מוסף רע"י

דמשמע דין קרבן. דמשמע דמי
(ד'רמיה בשם). על
על. ור' לוי. על כל
ממשמעו שם נדר דה
אמר וקורא עין עין
הנדר כל יומיו שם,
אין שאלין (ד'רמיה בשם)
ב'רמיה שנה בן היתר.
אין קרבן מיום
ששם שם נהיה שמה
ועומה למס' וחס'
י' יום אחרי ואח'
לחם, אין וחס'
אחרי וחס' שם עליו
אין חס' שם שם שם
י' יום נהיה, וכן
י' יום נהיה מרוב (ד'רמיה
בשם). מוצט. חס'
ז' יום, חס' חס' חס' חס' חס' חס'
נה עבר שם
חס' י' שם וכן
חס' מרוב וחס' וד',
כדין כדין חס'
חמורין עליו חס'
חס' חס' חס' חס' חס'
חס' חס' חס' חס' חס'
חס' חס' חס' חס' חס'
(ד'רמיה בשם).

פירוש הרא"ש

שנתי' אלא בחרמו של
י. רמני (קולת)
אזר (ה) ארז מלרס
רמנס: הר עצי קרבן.
עלמ קקרנ על קקרנ
קקרנ: עונשין אורן
מחמורין עליהם. נמרל
מסר: פרחין לו פחה
ממקום אורן
אלהם ריץ אלל לו עונש
נלן [אין בלח] ממקין:
מל' ברה' אלה' דקס
לו ענויה ללל משקר:
אבל עץ שבא לישראל
למור כל לפי הסמ' אל
קדמי וכן קדמי כוונתו
כד' וסמל לו הסמ' עשין
אורו: מחמורין עליה.
ללל מחמורין עליהם שך
הסמ' כוונתו ואלו נקי
ממור דמרי ואלו שמה ל
הסמ' לו נקב ענין: אלה
שעבר על דרו אלל
עמלמלו אלו שר ובעד
אלל כון עץ החי' המסר
ממנו מרומם מעשר
על הר סיני. ר' מש ירש

אִסּוּר כִּימִים שֶׁנֶּהֱגָה בָּזֶה הָיָה
נֶדֶר לִי יוֹם וְלַיָּל דֶּהָא אָמַר
הַיְּהוּדִים וְרַבֵּי יוֹסִי הֵלְכֵה כְּרֹב
בְּלֵל אֵלָּא קָמִי סָתָם מִילְתֵּיהּ
(נ.א.) בְּחֻמְרוֹתַי וְשִׁמְאָא לֹא הָיָה
אֵלָּא בְּשִׁבְעוֹת וְהָא דְאָמַר נֶדֶר
שְׂאִינָן מִהֲוֹנִים: חֲגָרִים מִפִּי

רעז"י

מתני' נדר בחרם. דאמר חפץ זה חרם עלי ושוב אמר לא נדרתי אלא בחרמו של ים על שם הרשת שזדן בו את הדגים ולא בחרם ממנו: **אלא בקרבנות מלכים.** דורונו שמקריבין לפני מלכים: **וכן אם אמר הריני עומי קרבן.** דמשמע שהקדיש את עצמו ושוב אמר לא נדרתי אלא בעצם אחד שיש לי בתוך ביתי שהנחתיו להיות נודר בו ולא בעצמי ממנו: **על כל אלו חין נשאלין להן.** דאין לרין שאלה דודאי מונתו הואיל ואינהו אמרי דעל דעתן חן אמרו: **ואם נשאלו.** אם בצו לישאל: **אם לא נדרתי.** אם לא נדרתי אלא בעצם

בְּחֶרֶט וּמוֹכִיחַ אֹתוֹן שֶׁל יִנְהֹגוּ
קִלּוֹת רֹאשׁ בְּנֵדְרִים: גִּבּוֹ וְכוּן אֵין
נִשְׁאַלֵּין. דְּלִין פּוֹתֵחִין לֹהֶס פֶּתַח וְאֵין
מִתְיָרִים לֶהֱדַקְסֵינָן לֹה פֶּתַח דְּנִדְרָא
מִמֶּשׁ מִשְׁמַע: וְהִדְר טַנִּי אִם נִשְׁאַלּוּ.
שְׁלֵמֶשׁ דְּתַשְׁמַע דְּנִשְׁאַלֵּין: וְכוּן אֵין לִיכִין
שְׁלֵמֶשׁ. דְּמוֹתֵינָן בְּלֹה שְׁלֵמֶשׁ: צִדִּיק
בְּתַלְמִיד חֶסֶד. דְּאִקְרָא הוּא דְנִדְרָא כֹה"ג
וְהוּא אִתִּי לְמִסְרָךְ: אֲבָל ע"ה שְׁבֹא
לְיִשְׁשָׁל עֹנְשִׁים אֹתוֹ וּמַחְמִירִים עֲלָיו.
כְּדִי שֶׁל יִהְיֶה רִגִּיל לְנִדְרָא בּוֹ: וְעַבְרָא
נִיזִירוּתוֹ. דְּכַסְבּוֹר בְּטַעוֹת נִדְרָא וְאַחֲרֵי
כֵן בְּרֵאשִׁי: לִישְׁשָׁל: אֵין נִזְקָקִין לוֹ. לִפְתּוֹחַ
לֹה בְּחֶרֶט: נִזְיוֹרִים מוֹעֲטִים. שְׁבֹל
עֲלֵיו מִזִּירוֹת לִי יוֹם. אֲבָל אִם קִיבֹל
מִזִּירוֹת מִרְבּוֹה וְעַבְרָא וְשִׁתָּה ק' יוֹם אֵין
אֲחֻמְרִים יִנְהֹג אִסּוּר ק' יוֹם שְׁנֵהָ הִיתֵר
אֲחֻלָּא לְעוֹשׁ לִי יוֹם כְּסַתָּה מִזִּירוֹת. הִכִּי
נִגְמִי עֹנְשֵׁין אֹתוֹ שִׁינְהָ אִסּוּר בְּנִדְרוֹ
לְכֹחִים שְׁעַבֵּד כֵּל נִדְרוֹ דְּכִשְׁמֵר לֹה
נִדְרֵיהּ אֲחֻלָּא בְּחֶרֶט שֶׁל יוֹנָה אִתֵּר
בְּנִדְרָא עַד לֵאחֲרָא זְמַן שְׁעֵלָה דְּעַמּוֹ
לְיִשְׁשָׁל: צִי דִינָא דְמוֹדֻקֵּי לִי. קוֹדֶס
שִׁינְהוֹב אִסּוּר בְּעַמּוֹ לֹה עֲבִיד סְפִיר:
שְׁסוּפֹד לְעוֹבֵד בְּנֵדְרִים. אִם תְּרִבֵּה לְנִדְרוֹ:
שְׁהוּפֹפִין. פִּינִים כְּנִגַּד עוֹרָף שְׂבָאִים
עַל נְשׁוּתֵיהֶן שֶׁלָּא כְּדִרְכָּן: שְׁהוּפִים
שׁוֹתֵחִין. הִיא לְמַעַלָּה וְהוּא לְמַטָּה:
אִינוּ

אשה הויין לו בנים שאינן מהוגנין אמר רב יוסף ושמעון בן לקיש יעקב דקתני במקום הטנופת שה' תניא יבעבור תהיה יראתו על פניכם זו בושה שהבושה מביאה לידי יראת חטא מיכן אמרו סי' ביישן אחרים אומרים כל אדם המתבייש לא במהרהר לו בושת פנים בידוע שלא עמדו אבותיו על הר' דהבאי ד' דברים סחו לו מלאכי השרת חגורין מפני את שולחנם אילמים מפני מה הויין מפני שמגשקים מפני מה הויין מפני שמספרים בשעת תשמיש מפני שמסתכלים באותו מקום ורמינהו שאלו את

מפירות שבעות יסור כמו מעוין וכן יוכל להחשק במחמכת חמים (כ) האכל בפחם: **אל תהי רגיל בנדרים שפוף** למעול בשבועות. **דאמרי טס** חסר שלא היה רגיל אלא כהן **עוין** ו**נאשור נדר**. **אפילו חסרי** **דלעל פנים** משמע בושט פנים וכתיב בתריה ללצלי תחטאו: **ללעצור תהיה יראתו** על פנים וכתיב (דברים כט) **את אשר ישנו פה** הרי **שולחנם**. ולפי ששינה צירך לוקה צירך: **חשין**. שאין שומעין ואין יוכל למצוא פתח שיתיר לו הסכם ולכן משקר: **דלא פתחין ליה בהרשה**. לומר לו כדו נשנין אחרתי ודכי **ברמיא בוי**, ונאשור שפוף חסר משאכר נזיר דין או סוף ככל **לוי דאשני** דלעל דהי גמור סוף משאכר חסר: **אשור שפיר**. כלל חמלה כיון דאשורא **לוי** על נקרים היה קא שמען **לוי** נדמשיך ביה ואמרינן ליה דלא שפיר עבד ויחיה **לוי** קא שמעין **יסופו** ו**אבראך** תרומה. אבל משמע טעל ליה לאמרינן תרומה ואשלי **לוי** וכן משמר עובד המעשר לעצמו: **דאמר** על ערבים **לוי** הורשה של כולה מתמיים: **אשלי** עבד אבותיו **הנשות**: **ספני** ו**שפופח** את שלהם. לשמע של כדרה ומדה כגד מדה ששטריה אותה על ארסותיהם לפיך כניסם כדו גרלים:

שָׁפָן בְּנֵדֶר מְרֻבֵּה וּמִיָּה בְּחוֹסֶפֶת (ס"ב) קָמָה הָיָה פְּלוֹטָה דְּר' יוֹסִי וְר' יְהוּדָה בְּלָשׁוֹן מִן
 פִּיֶּקֶת קֹאֵהן (ד' ה' ד' ר' לֵית לֵית הָיָה קִיּוּמָה לֵשׁוֹן לְדַעֲי' דְּסָמָה דְּר' עֲלֵוֹם מִיָּה מִן סִכְרָה הָיָה
 שֶׁן אֶחָד מִן בְּנֵדֶר מְרֻבֵּה מֵאֵשׁ אֶשׁ עָבַר עַל דְּרֹרֵי דְר' שְׁלֵמִי וְר' דְּמַעֲשֵׂה בְּחוֹסֶפֶת דְּלֵית בְּנֵדֶר
 עֲוִירָה [דִּקְרָן] הָסֵם בְּסוּמָה מִלְּתָה דְרֵבִי יְהוֹרֵה בְּכֵן דְּקָאֵר מַמְי' לֹא רֵבִי יוֹסִי וְלֹא רֵבִי
 יוֹנָן לֹא הִלֵּס כְּרִי"ם גִּבּוֹרֹתוֹ אֵלֶּם קִסְטֻמִּין: אִתָּה רִגִּיל בְּנֵדֶרִים שׁוֹפֵד לִמְבּוֹל לִמְבּוֹל
 שֶׁן מִיָּה לִפְרֻשׁוֹת מִפְּרֻשֵׁי ר' עֲזַרְיָה בֶּן שְׁדֵר לִקְטִין הֶאֱמַר מִן אֲשֶׁר פִּקֹּה וְר' אֶלְעָזָר מְרֻבֵּה
 שְׁהוֹרֵבִים וְשִׁלְחָהִם. שֶׁן שְׁמַעְשֵׁי מֵמוֹסִם שֶׁלֹּא דִכְרַס לֹא שְׁמַעְשֵׁי תַשְׁמִיךְן בְּדֵר הָאֵלֶּיךָ
 תַשְׁמִיךְ. שֶׁשׁ לֹא שְׁמַעְשֵׁי בְּהִנְיֹעַ וְר'

ואלו מותרין פרק שני נדרים

עלי ושוב אמר לא נדרתי
 זו את הדגים ולא בחרם
 ומקריצין לפני מלכים: וכן
 שהקדש את עצמו ושוב

מִתְנִי⁽⁶⁾ נִדְר בְּחֵרֶם וְאָמַר לֹא נִדְרְתִּי אִין
בְּחֵרָמֹו שֶׁל יָם בְּקֶרֶבֶן וְאָמַר לֹא נִדְרְתִּי אִלָּא
בְּקֶרֶבֶנוֹת שֶׁל מַלְכִּים הִרִי עֲצָמֵי קֶרֶבֶן וְאָמַר
לֹא נִדְרְתִּי אִלָּא בְּעֵצִם שֶׁהִנְחִיתִי לִי לְהוֹת נִדְר
כִּי: קוֹנֵם אֲשֵׁתִי נִתְּנִית לִי וְאָמַר לֹא נִדְרְתִּי
אִלָּא בְּאֲשֵׁתִי הֶרְאֵשׁוֹנָה שֶׁנִּגְרַשְׁתִּי עַל כּוֹלֵן אִין
נִשְׁאָלִין לָהֶם וְאֵם נִשְׁאָלוּ עוֹנֶשִׁין אוֹתָן וּמַחְמִירִין
עֲלֵיהֶן דְּבָרֵי ר' מֵאִיר וְחכ"א פוֹתֵחִין לָהֶן פֶּתַח
מִמָּקוֹם אַחֵר וּמַלְמְדִין אוֹתָן כְּדִי שֶׁלֹּא יִנְהָגוּ
קָלוֹת רֹאשׁ בְּנִדְרִים: **נִמ'** הָא גּוֹפֵא קִשְׁיָא
אֲמַרְתָּ אִין נִשְׁאָלִין לָהֶן וְהִדְר תְּנִי אִם נִשְׁאָלוּ
עוֹנֶשִׁין אוֹתָן וּמַחְמִירִין עֲלֵיהֶן אָמַר רַב יְהוּדָה
הֵכִי קִתְּנִי וְכוּלָן אִין צְרִיכִין שְׁאֵלָה כְּבַד"א
בְּחֵתְלִמִּיד חֲכָם אֲבָל בְּעַם הָאָרֶץ שְׁבֵא לִישְׁאֵל
עוֹנֶשִׁין אוֹתוֹ וּמַחְמִירִין עֲלָיו בְּשִׁלְמָא מַחְמִירִין
לֹא פִתְחִין לִיה בְּחֵרָמָה אִלָּא עוֹנֶשִׁין הֵכִי
רַמִּי כְּדִתְנִיא מִי שֶׁנֹּדַר וְעָבַר עַל נִזְיוֹתוֹ אִין
נִזְקָקִין לוֹ עַד שֶׁיִּנְהָג בּוֹ אִיסוּר כִּימִים שֶׁנִּהְיָ
בְּהֵן הֵיתֵר דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי יוֹסִי
כְּבַד"א בְּנִזְיוֹת מוֹעֵצַת אֲבָל בְּנִזְיוֹת מְרוּבָה
דִּיז' ל' יוֹם אָמַר רַב יוֹסֵף הוּאִיל וְאָמְרִי רַבְּנָן
אִין נִזְקָקִים לוֹ כִּי דִינָא דְּמוֹדַקְי לֹא עָבִיד שְׁפִיר
רַב אַחָא בְּרִי יַעֲקֹב אָמַר דְּ"מִשְׁמַתִּין לִיה:
וְחכ"א פוֹתֵחִין לוֹ פֶּתַח כּו': תֵּנָא יַעֲלוֹם אֵל
תְּהִי רְגִיל בְּנִדְרִים שְׂסוּפָה לְמַעוֹל בְּשִׁבְעוֹת
וְאֵל תְּהִי רְגִיל אֲצֵל עִם הָאָרֶץ שְׂסוּפָה לְהֵאכִילָךְ
מִטְבֵּלִים אֵל תְּהִי רְגִיל אֲצֵל כְּהֵן עִם הָאָרֶץ
שְׂסוּפָה לְהֵאכִילָךְ תְּרוּמָה וְאֵל תְּרַבָּה שִׁיחָה
עִם הָאִשָּׁה שְׂסוּפָה לְבָא לִידֵי גֵיאוּף רַבִּי אַחָא
בְּרַבִּי יֵאֵשִׁיָּה אָמַר כָּל הַצּוּפָה בְּנָשִׁים סוּפּוֹ
בָּא לִידֵי עֵבִירָה וְכָל הַמִּסְתַּכֵּל בְּעֻקְבָה שֶׁל

נגנין אמר רב יוסף ובאשתו גדה אמר רבי
במקום הטנופת שהוא מכוון כנגד העקב
ל פויבם זו בושה לבלתי תחטאו מלמד
חטא מיכן אמרו סימן יפה באדם שהוא
המתבייש לא במהרה הוא חוטא ומי שאין
הוא אבותיו על הר סיני אמר רבי יוחנן בן
השרת חגיגין מפני מה היויין מפני שהופכים
היויין מפני שמנשקים על אותו מקום חרשים
ם בשעת תשמיש סומין מפני מה היויין
ורמינהו שאלו את "אימא שלום מפני מה
בגיד

התחשקו בתנועתם שמים ככן וזקנו מידן החמיר עליהם
 מעול בשבועות. לחמירי טפי דרכיו (כ שמוס) לא ינקו
 אשמו נדה. אפילו ואשמו נדה שני לא שעה העתה
 בתריה לבטלי תחטא: לא עמדו אבותיו על הר סיני
 (כט) את אשר ישנו פה היום ואת אשר איננו פה ומי שאמר
 הישני. שאין שומעין ואין מדברים: שחספדים בעתה:

[illegible]

ר"ן כ.

ז' צ'ר' דאָק דאָמער סתם חרמים צגלל
נמי כהנים הא מכירין מותרין דספיקא
דה שחי' מכירין אלו ואלו מותרין וסתם
דאָק מותרת. והאי דנקט רבי יהודה
תרומה ונקט רבי אלעזר חרמים לאו
דאָק דה"ה צברומהו וספח אי נמי
בחרמים גופיהו הוה מני לאפלוני
אלא מר דשמיע ליה מרביה קאמר ולפי
ומר דשמיע ליה מרביה קאמר ולפי
זה כי מהדרין לעיל אמאן דס"ל לא
מעיל אינש נפשיה לספיקא הוה מני
למימר רבי אלעזר צ'ר' דאָק היא אלא
רבי יהודה עדיף ליה דקאמר הכי
בצורות גופיה: ולענין הלכה קיימא
לן דסתם גופיה דלריס להחמיר כסתם
מתניתין: אכל צנורוס מרובה.

תוספות

[illegible]

הז וכן פריז כרבי יהודה
ירצין שאלה והדר תני א
שאר. כן לפקד דמשמע
קדמוהי בירושלמי: אין
ת. דלעזי כ"א שלמיס יוס:
רבי יעמיס שנגז כ"ן היתר
אחוזו יס עבר עז מיתור
רובא דיו שלמיס יוס היינו
רבי יעמיס עזד עד שנגז
רובא שלמיס מזה דקמס
הה להלכה כרבי יוס דרבי
מיתרבה הם רבי יהודה
הם כ"מ גבורימס (מכות)
יש פסירס דקרימין כה"א
עזרס לק הוין ל"ה גמס
ממני שסמפריס בשעת